

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny foly étetik s pontosan közöltetik.

Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk lapjainkból. Ezt válaszul több rendü tudakozásra. Ezek elfogyta után csupán azon számtól kezdve küldhetjük meg azokat, mellynek nyomtatásakor a megrendelés szerkesztő hivatalunkhoz érkezik.

A' JELENKOR és TARSALKODÓ

szerkesztősége.

Foglalat. Magyarország és Erdély (kinevezések; Belanszky püspök; Frimm és Abaffy Vend. 7; köri közgyűlés; Csata-jellemvonás; a Jelenkor helyzete a pesti Hirlap és Világ ellenében; budapesti napló: ujdonságok, magyar játékszini krónika; czáfolat a vassodrony-hurkolásra nézve; magyar gazdasági egyesület közgy. határideje; Biharmegyei közgyűlés: a gyujtogatások ellen kért katonaság szállásosztási ügye a nemességnél; Nógrádmegyei közgyűlésben az ősiség s háziadónak a nemesség általi aránylagos elváltatása megbukott; Aradmegyei közgyűlés: elfogatás; tvényszéki thirák; marosi hajózhaltas akadály; törvényhatósági körlevelek iránti intézkedések, kétes kilátás a háziadó elfogadására; Árvamegye: hijányok a kismennyiségű esőpedri eljárásban; változások a cs. kir. hadseregben.

Aldunai tartományok (Szerbiában rendeletek a kívándorlottak és lázadók ellen; Vučeski s Kiamil Sztambulba hivatalnak; Moldvában érsek; Havasalföldön fejedelem választatot.)

Spanyolország. Van Halen folyvást Barcelonában; Seoane új állomásába lépett már, igazolás.

Anglia (Frédrik III az angol partot elhagyta, a kormánylapok Franciaországnak hizelnék s a t.)

Franciaország (Paris megerősítésén folyvást szorgosan dolgoznak; a király személyesen nyitotta meg a kamrákat; a ministeri sajtó békülni kezd az angolokkal.)

Oroszország (a zsidók katonaszkoldási kötelessége fölfüggesztetik; kegyelmek; dugarusság.)

Külföldi legujabb elegy. Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. s ap. kir. felsége m. é. dec. 31iki határozatában Kaunitz Leopold gr. közöns. udvari kancleriariai tanácsost a magyar k. sz. István jel. rend kis keresztjével diszesíteni; továbbá mult évi jul. 30. és oct. 11iki legfels. határozatában Re viczky Ádám gr. val. bel. titk. tan. és florenzi volt követnek a parmai fhnő ő fels. kapott Konstantin-v. Györgyrend nagykeresztje és luccai hgtől nyert katonai sz. Györgyrend elsőosztályu diszjelének elfogadhatását s viselhetését legk. megengedni méltóztatott. —

Ő cs. s ap. kir. felsége dec. 13kai határozatánál fogva Wagner János nagylángi lelkészt a bold. szűz ildai czimzetes apátjává méltóztatott legkegy. kinevezni. —

A' **Kör** [irodalom s művészet-barátok egyesülete] vasárnapjanuár 22kén regg. 10 órakor közgyűlést tartand. Kelt Pesten január 12. 1843. Fáy Andr. m. k. körelnök. Lauka Gusztáv körjegyző.

Január 3dikán Sz. Kereszten éjjeli 11³/₄ órakor **Belánszky József** beszercebányai megyés püspök földi pályája 73ik s püspöks. 19. évében elhunyt. Jótéteményiben részesült számtalan inségeskedő rebeg áldást szendergő poraira. —

Nekrológ Árvából. A' boldogan bekövetkezett s legszebb reményekkel biztató újév másodnapján szörnyen rázott föl csendes nyugalmunkból a senkit nem kimelő sors csapása. F. lehotai és n. abafalvai Abaffy Vendel udv. tanácsnok rövid gyöngéledés után véletlen tüdőszélhűdésben f. e. jan. 2kán élete 74dik évében öröklétre költözött. E' köztiszteletben álló érdemkoszorozott agg férfi elhunytával nemcsak közel rokoni siratják benne atyáskodó barátok vesztét, hanem osztózik keservükben az egész megye, mert 24 évi szelid, részrehajlatlan s egyedül a közjóért buzgott első alispáni kormánya alatt megyénk boldogsága virított s benne valódi disztét csillagát veszté el. — Veszté benne hű polgárát a' hon, mellynek jeleit többszöri országgyűlési pályáján példásan nyilvánította; vesztének benne tisztelői egyenes szívü barátot, s a' szegénység meleg pártfogót. E' gyászos hír hallottára épen akkor összegyűlt megyénk Rendei egy lelkes táblabíró megpendítésére egy hanggal s lélekkel az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvben megemlíteni s nevét ez által is megtisztelni határozák. Hideg tetemei jan. 5én F. Lehotán a' családi sirboltba az egész tisztakar, szá-

mos nemesség s jobbágyaság kíséretében — kik nem tekintvén az idő zordonságát, egykori kedves főnöküktől végbucsut veendőik számosan jelentek meg — tétettek le. Béke lebegje körül.

Egerben f. év január 6án életének 61ik évében rövid betegeskedés után ideglázban meghalt Frimm János prépost, egri örkanonok, egykor országgyűlési követ, ritka jelességű szónok és tudományteljes férfiú. A' boldogult hátrahagyott vagyonát részben atyafiainak, nagyobb részben mindazáltal játékok czelokra szentelé, mellyek között legkitünőbb öszveg, mellyet Szabolcs megyébe keblezett Polgár városában egy a' mostaninál nagyobb sz. egyház építésére ajánlott. És mi örömmel közöljük ezt — mint példáját annak: hogy főpapjaink nem feledik-el a' czélt, mellyért nemzetünk legdúsabb kincsei kezükbe adattak. Mirenézve ha valamit megjegyeznünk szabad volna, ez nem lenne egyeb mint azon ohajtás: vajha mind azok, kik gondos szorgalommal megtakarított vagyonukat közhasznu czelokra szánják, ne várnának addig, jószándékuk végrehajtásával, míg sirba költöznek; hanem tennék azt még élőkben és pedig két igen is fontos okbul: 1ször mert a' végrehajtást önmagok intézhetik legcélszerűben el jószándékukhoz képest; 2ször mert közhasznu intézkedések hamar nem létesülnek, halasztatásuk pedig csak egy év alatt is kiszámíthatlan veszteséget okoz főleg olly esetben, ha azoknak szellemi kifejlés és erkölcsi hatás czéljok.

(**Csata-jellemvonás.**) Miker politikai pályán valami eredményt ígéro tünemény mutatkozik; nolle velle jóslat az emberi gondolkozó lélek, és a' működő erők eszközeit s cselekvési rendjüket számitgatja, egyszóval: politizál. Számitgatunk mi is, s velem együtt talán sokan, most midőn a' Jelenkorban új csatáresz vala kezdetét veendőmit fog teni ez, mi lesz jó és czelszerű amannak. Volt közlünk, ki a' régi példára figyelt, mellynélfogvást a' porlekedő házaspar közös erővel neki fordult a' közbenjáró szomszédnak, és őt mindkettő ütlegelte. E' példa szerint hihetőnek állította figyelő társunk, hogy a' Jelenkor könnyen a' pesti Hirlap és Világ közé szorulhat, azután lesz melege, pedig nem kevés. E' hihetőség csakugyan teljesülésbe mehet, s úgy hiszem már megkezdé indulását. — Mind e' mellett is, mi még most talán csak elfogulatlan hideg kedéllyel nézhetjük e' heves csatát és legfelebb történet számára kezdhethük constatirozni a' nézpontokat, mikből a' tudnivalyó maradék azután olvasmányában, a' most élők gondolkozó része pedig ítéelésében indulhat ki. A' mi engem illet, én azt hiszem, semmi sem könnyebb e' világon mint az, hogy e' csata kitűzött czéljától olly mezőre fog tévedni, mellyre talán épen e' lapok magasztos bajnoka nem számitott. En azt hiszem, hogy a' Világ 3d. számának sorain, minden takargató szerénykedés daczára is, a' zászlóféltés fonalkája villog keresztül. A' mi csakugyan, ha, mikép nem álltom, még is valamikép valósnak is, nem volna egészen nem természetes. És pedig természetes volna 1) a' magyar nemes jellem természeténél fogva, mellynek igen és régi idült baja a' zászlókoráság, csak orvosaink nem rótták fel könyveikben e' kórsgót, de talán most aristoeratagra czim alá felrovdandják. Természetes volna 2) a' dolog természeténél fogva, mert csakugyan szörnyűség volna az, miután már év óta hiszszük, hogy furuglyánk hangja után masiroz a' közboldogság; egy év óta hiszszük, szárazon birni drága dicsőségünk és hatalmas befolyásunk selyemszalu szénácskáját: ha most! — felkelne a' nap, redőtlen homlokunkról a' higan lebegő nimbuszt eloszlatná s itt állnánk mint emberek, **zászlótlan emberek!** Ez valóban szörnyű volna!!! És im, uraim, egy kis sziklát rajzolék, melly megnyitott pályájok elején fekszik; örvendeni fogok ha rajta meg nem botlanak. Egy kis mezőt mutatam, mellyre e' csata annál könnyebben tévedhet; minél gyakoribb tünemény az emberi életben, hogy illy apró drága czéloeszkák miatt magát a' nagy czélt elfeledjük. — Allításomat némileg igazolja ama tünemény, miszerint e' lapok magasztos bajnokát a' Világ 3d. száma egy igen különös oldalról támadta meg. Ez oldal a' közönséget valóban érdekelheti; érdekel engem is, a' mennyiből szivemen fekszik, hogy az ál-

talam felállított megfontolás elvének nevében a' tiszt. közöns. senki se mystificálja. Kifejtem tehát e' tüneményt körülményesen. Tudja a' t. közönség, hogy a' megfontolásnak nemcsak főelve, hanem biztos axiómája az, minélfogvást az igazságnak nincs károsabb ellensége, mint épen az, ki a' discussiókat lehetleníti, és az oppositót czáfolás helyett letarolja. — Hogy a' magyar karzatok e' letaroló, ez elnyomó szerepet rendszerezítve már huzamos időig játszották, azt úgy hiszem a' szabadelmű urak sem tagadják, kik ez erős fegyverrel hajlandóbbak kérkedni, mint azt eltagadni. Ha valamire e' világon, ez elvre nézve a' Világnak megboldogult gróf hőse velem kezét fogott, azt politikai hiszekegyébe is felvette s közrehatásunknak egyik főágát képezte a' buzzalom, mellyel ez állapot erejét csökkenteni s irányában elvünk szónokait, állhatatosságra edzeni nem siker nélkül törekedtünk. *) Az idő kerekéi egyet fordultak, a' nemzet értelmességét képviselő elemek osztályozódtak, jőzanult a' politikai irány, alkotványos érzelmek lettek a' politikai hatás sine qua non-ja, a' karzatok hatása nem vala többé képes a' meggyőződés tiszta hangzatát háttérbe nyomni s megértük, hogy maga ó, ki a' szabadelmű urak elvének nagy részében atyai örömmel, sajátjait ismeri, a' karzatok befolyása ellen emelte hatályos szavait. És a' karzatok befolyása mellett gr. Széchenyi ellen kicsoda emeli megtámadó fegyverét? **A' Világ.** — Maga e' tünemény nem olly éles, hogy általa minden szemről egyszerre leütsessék minden hályog; de mégis hol a' megfontolás, vegytani elveivel, tesz kísérleteket, hol aztán e' műtételnél szándék és irány olvasztó savany közt fekszenek lombikban: ott e' kis elem a' lesalakítást elősegíti, minélfogvást aztán mi is előbb jővünk itéletünkkel tisztába. — Itéletünk pedig az, hogy a' Világ politikája: **gr. Széchenyi Istvánt minden úron megtámadni**, bárha vele együtt maga a' megfontolás főelve támadatnék is meg, csak a' megtámadásnak legyen **népszerű oldala**. És mi okból támadhatja meg a' Világ gr. Széchenyi Istvánt, midőn ez okai s tekintélyének sulybavetésével a' contrapondium oldalát nehezítvén, saját, hihetőleg önálló czélzafin kívül, a' megfontolás elvének is tesz üdvös szolgálatot? — Találjon ki olvasóm okot, én mást nem találok, mint ama zászlóféltést: hihetőleg hibázom. — Talán illy concretumban azért támadja meg gr. Széchenyit a' Világ, mert a' karzatokat igen szereti, mert az éljenekben politikai hatalmat akar elismertetni? Lehet: de ez esetre én ama contestatiót, melly a' Világ 2dik számában van, miszerint a' Világ hűségese maradt a' megfontolás elvéhez, ünnepelesen czáfolom, s tagadom, hogy ez a' Világ szerkesztősége által érte, s a' Világ által képviselve van. — Tisztelet becsület de igazság is: az ok miért mi Széchenyi I. a' karzatok végett megtámadók, tettét kevélységről bélyegzők; miért őt ilendősegre tanítók; miért nevével a' bakator után hiú sovargó rókát olvasóink eszébe juttatók: ez lehet a' Világ szerkesztőségének válasza. No szép tisztelet szép becsület, és szép igazság is! Szeretném olvasni, mikép fogja ez esetben valaki motiválni a' tisztelet, a' becsület és az igazság érdemét. Mert hiszen azt gr. Széchenyi Istvánra nehezen mázolhatja valaki, hogy ő a' tudós társaság közönségének, vagy bármely tudományosan művelt egyedeinek is véleményét kevélyen megveti, mialatt épen nyíltan vallja, hogy a' pesti Hirlap szerkesztőjének egyedi véleményére többet állit, mint azokéra, kiket a' szabadelmőség, mint szükséges súlyosztókat a' közvélemény köntöse alá bujtat s mint ifju óriást bemutat a' bámul világnak, — kiket azután a' t. gróf érdem szerint rajzol. —

Im uraim itt fekszik ama kis tünemény, mint első vonása a' leendő csata jellemének. — A' többit várjuk el, figyelemmel felfogván a' felfogandókat.

Jablanczy.

Budapesti napló. Alig van ország, mellyben annyit pengetnék a' nyilvánosságot, véleménytürelmet, szólásszabadságot, s isten tudja még hányféle szabadságot, mint nálunk Magyarországnak, s mégis minduntalan elég sajnosan kényszerülünk tapasztalni, hogy épen nálunk nem igen szokás ezeket

*) Lásd XYZ. könyv 82dik lap és Adatok átalakulási mozgalmink történetéhez 17, 18, 19, 20, 21dik lap.

gyakorlani, mert alig mond valaki olyasmint el, mi által némely érdemes urak sujta érzik magokat, 's azonnal gyanúsítások és kutatások támadnak ellene, a' czáfolatok ellenben többnyire elmaradnak, ámbár nem névkutatásra, hanem leginkább erre volna szükség. Mi már többször kimondottuk, hogy eféle inquisitori büzü motozgatásra soha nem figyelünk, most tehát csak azt jegyezzük meg, mikép tudunkra esett, hogy mult naplónk azon részét, melly a' gazdasági egyesület pesti gyümölcsöséről szól, némely igen éles elméjű(?) urak ismét D. urra akarnak tukmálni, ki egykor illy faggatásra nézve már nyilatkozott is lapjainkban; ezen ur megnyugtatóra nyilváníjuk tehát, hogy a' kérdéses cikket ő nem írta, valamint nem is kért benünket annak írására, sőt adatokat sem mondott el arra vonatkozólag előtünk. De ugyan ki írta tehát? E' kérdés megfjtését azon jó urakra bizzuk, kiknek nincs egyéb dolguk, mint neveket kutatni, 's kiknek ezen gyönyörű multságához sok szerencsét és tartós egészséget kívánunk, meg levén győződve, hogy mind azok, kik illyesmben gyönyörködnek, nem képesek idejüket hasznosabban töltöni. Ám legyen meg tehát az illy szegényeknek is az ő örömrük, hogy unalomból kérésge ne essenek. — Frankenburg Adolf ur a' pesti hirlaptól, mellynek számára a' fővárosi újdonságokat írta, elbucszott, 's most kizárólag a' szépirodalommal foglalkozik. Humoristikai beszélei két kötetben rövid idő mulva meg fognak jelenni. — Időnk folyást esős és tavasi langyosságú, mi igen szaporítja a' betegek számát fővárosinkban. — Lesz megint sár minden kivált agyagos földön, minő a' hatvani lapos, Szolnok Poroszló 'sat. — Örömmel mondhatjuk, hogy Petrichevich Horváth Lázár ur „Honderü“ című új divatlapja csakugyan utat tört magának főrangú hölgyeink dísztermeibe, 's így reményelhetjük, hogy nemzeti nyelvünk lassankint ott is meg fog honosulni. — Sietünk ez alkalommal egyszersmind t. olvasóinkat figyelmeztetni, hogy az Athenaeum új folyamatának első füzeté 3/2 iven, borítékba fűzve, legnagyobb Sadréltben már megjelent, 's érdekes tartalmával kitünőleg ajánlkozik; bevezetésül igen korszerű intés foglaltatik lapjaiban hazánk ifjúságához, hogy mellözve az üres és fölületes politizálást, melly eddig jobbadán csak éljenzből állott, alapos tudományos műveltséget iparkodjék magának szerezni, mert az ifjúság rózsáival a' művelődés édes illata is elmúlik, 's csak az elmaradás és meddőség szűró tövisei maradnak meg! Ezt bírálatok 's versek követik, melly utóbbiak közül Vörösmartynk dús koszorus lantja sem maradt el. Gaallól „Eugénia“ című igen érdekes beszély közöltetik másfél iven. Az egészet tartalmas Tárcza fejezi be, mellyben Kubinyi „Parragi levele“ kitünő figyelmet érdemel. A' jövő füzet, mint halljuk érdekes mutatóvánt közlend Jósika „Zrinyi“ című regényéből. Czélszerűnek hiszszük, hogy a' szépirodalom most is kitünő helyet foglal el az Athenaeumban, mivel írójai, kik majd minden kivétel nélkül megmaradtak, bizonyosan csak érdekest iparkodandnak nyújtani, azonkül pedig ugy is van egészen tisztán tudományos folyóiratunk, melly példátlanul olcsó, 's bizony igen sok jót foglal magában, 's mellynek ez év kezdetén mind e' mellett csak három előfzetője volt! Ez valóságos tény, még pedig igen szomorú, de csakugyan tény. Vannak hazánkban nagybefolyású férfiak, kik mondják, hogy a' tisztán tudományos pálya gyönyörű! Ám kedveltessek meg tehát nagy befolyásuknál fogvást a' tudományokat; de néhány sornyi megjegyzéssel bizony soha nem fogják azt eszközölhetni. — A' Pesten meghonosítandó irlgalmas nőkrül többször méltányolva szóltak már lapjaink; ezek folytában illy című egyházi beszédre figyelmeztetjük a' t. közönséget: „Egyházi szózat az irlgalmas nők ügyében“ Gyarmaty Jánostól, melly minden pesti könyvárusnál kapható. — Hihetőleg a' folyvást szakadt eső miatt a' mult vasárnapi nap tánczvigalom gyér népeségű volt. Mátyás király visszatérte Csehországból Budavárába fényesen ábrázoltatott. Szembeülvő volt, hogy a' magyar körtánczra alig akadt egy két hölgy, 's vannak, kik e' miatt szépeinkre neheztelnek. Kár pedig! Feledjük el már valahára mi férfiak a' paradicsomi almát, 's ne tukmáljunk minden bünt a' hölgyekre, hanem vádoljuk inkább saját gyávaságunkat, mert ha minden deli ifju el tudná magát megszeghetlenül tökélelni, hogy többé nem keringöz, hanem csupán magyar körtánczot járand, ugy bizonyosan valamennyi hölgy rögtön megmagyarosítaná lábait. Bizony furcsa, az erős férfiak akarni sem tudnak, 's mégis azt kívánják, hogy a' gyöngye hölgyek eselekedjenek! — Játékszíni krónika: f. hó 13ikán „Semmi rózsat“ vigj. 3 felv. és a' cigányok hangversenye; a' népdalok za-

josan 's többször ismételtettek; 14ikén „Fekete domino“ dalj. 3 felv.; 15ikén „Ördög naplója“ dalj. 3 felv. — A' Nemzeti színház igazgatóságának hivatalos jelentése szerint Lutzer k. a. bécsi udv. énekesnő jövő aprilben, vele kötött szerződés következtében, egyedül színpadunkon fog föllépni, 's nem a' német színházban is, mint némely lapok hirdették. Vieuxtemps, korunk első hegedűse, még e' héten kezdené meg hangversenyeit nemzeti színpadunkon, 's Pesten más helyen nem is fog hangversenyt adni. Továbbá, Bartay igazgató ur Bécsből Kőszeghi nevű magyar bassistát hoz magával, ki néhány nap mulva első színi próbáját teendi nemzeti színpadunkon. —

 Miután hivatalos jelentések szerint azon hír: hogy Pesten némely személyeken erőszak és megfosztás vassodrony-hurók segédelmével és használatával történt legyen, alaptalan és koholtnak bizonyítottat be, igazság és közbizodalom tekintetéből köteleseknek érezzük magunkat, mennyiben Budapesti naplónk is más lapok után röviden érinté a' személyes 's közbátorságnak ezen eszköz általi csökkentését városunkban, ezen hírt mint álnok költeményt megsemmisítési kudarcczal a' hazug lelemények országába utasítani. —

A' magyar gazdasági egyesület. f. é. martius 12. 13. és 14kén a' n. casinóban szakosztályi, 15én választottsági ülést, 16ik és szűkséghez képest erre következő napjain közgyűlést tartand; mellyre a' t. cz. tagok 's főlk-egyesületi követek szives megjelenése előleg annyival inkább kéretik, mert egyéb fontos tárgyak között a' szabályok átvizsgálására megbízott küldötség jelentése is tanácskozás alá fog vétetni. Az elnökség rendeletéből. Pest január 12én 1843. Kacsokovics Lajos egyesületi titoknok.

Biharmegyei közgyűlés, Bihar télelő 30án. Folyó hó 14én kezdetet meg és 24én végeztetett be évnegyedes közgyűlésünk. Midőn most tollamat emelem leírni az eseményeket, szabadságot veszek magamnak a' száraz történet elősorolását sejtelmim töredékével összefűzve olly tükörképen nyújtani a' kegyes olvasó elibe, mellyből felismérhesse közgyűlésünk menetében, azon főbb tárgyak árnyékképeit, mellyek megérdemelhetik a' közönség figyelmét, nemcsak, sőt igénylik is — 's mellyekből rövid commentár után meggyünkben a' politikai mozgalom jövendőségének előcsarnokába tekinthetni. Azonban közgyűlésünknek olly hü rajzát adni, hogy annak kiegészítő részeiből misem maradjon el, fölöslegnek találom; mert összehalmozni mind azt, mi még megyei érdeket sem képes ébreszteni, annál kevésbbé országost: csak unatására vélem lenni az olvasó közönségnek. Per excerpta szólandok tehát most bevezető ügyeinkről 's néhol talán en véleményem kísérléteben is. Midőn is mindennek előtt olly érdekes, bár már jól elcsépeelt szalmatöredéket teritek olvasóm elibe, mellyen megnyugodni — kiváltképen ha a' fontolva haladásban megfáradni méltóztatott, egész bizodalommal foghatna, ha csak a' vágatva haladók robaja meg nem zavarandja. — Most a' választott tárgyakra. — A' már megszokott rendes alispáni jelentés során arról értesültek a' Rk, hogy H. K. Pályi helységben a' szántsándékos gyújtás igen gyakran ismételtetvén, a' közbirtokosság által közgyűlésen kívül, védelem és felügyelésül katonai őrség rendes szokás szerint — kéretett, mire, miután a' tisztí vizsgálat során a' kérelmi panasz alapossága nyilvánossá lön — elnöki rendelet folytán, a' kérelem értelmében bizonyos mennyiségű katonaság helyezettett által oda felügyelésül; — azonban, minthogy a' közgyűlés határidejéig is, az azon helységet lakó nemesek — a' szakaszbeli illető tisztviselő felszólítása után is — a' szállásotatás terhét, ön javokért, közösen elvállalni nem akarák, — jelentő elnök alispán ur felszólítja a' Rket, méltóztatnának elhatározni: miképen a' biztosítás élvezetében összesen és egyenként egyiránt osztozó nemesség köteleztessek é ezen igazságos terhet viselni, — avagy csak a' szegény adózó sulyteher-görnyesztette vállain nyugodjék ismét az áldás e' könnyüség? A' kérdés igen egyszerűen 's érthetőleg tétetett föl 's még is megoldatása kissé nehéz feladattá vált az annyira szélső bihari Rknek 's ügyes és talán igazságos megfjtését neheztetik a' csak hamar elközélgelhető követválaszthatási előremények. A' tárgy minősége, bár kisszerűnek látszik, még is a' jelen körülmények között, midőn a' házi adó aránylagos megosztása javító kérdésink életre kiterjedett fontossággal bír; mert a' kényes fölív részletes kiágazása. És ekkor, hogy nyíltságom és a' szabad szó, mellyel e' tárgyfeletti vitatás szellemét jellemzni akarom és fogom, némely egyedeknek keserű leendne, tegyék keblükre kezeiket 's mondják el, viszszaemlékezve a' multakra, a' mea culpát. Ha gyenge

tollam előadásában követni tudná a' lélek röptét, ugy szólnék jelenleg, miként a' tanácskozó egyedek fölkeltek keblemben az érzelmet, nyilvánosan 's meglehet gúnyosan; mert miként sejtelmem valósulandhat, magány-érdek szötte itt hálóját: de minthogy csak sejtetem, tartozom kimélettel 's ez idő szerint ennek hódolok, mig eljő a' nap, melly szétüzi a' homályt. — A' kérdésre legelőbb is felelve, a' bal oldal jelenleg egyik tényező ereje emelt szót 's hathatós szót emelend vala, hahogy a' jobb oldalnak ügyesen kiszámított taktikája — avagy talán gyöngesége — ez egyszer fölesküdtött zászlójától eltérni nem javasolja. Ugyanis a' szülő, mindenkör 's változó körülményekben is — tanusított energiájával mutogatá azt, miképen a' nemességre orgyülésen kívül adót, v. terhet róni nem szabad, nem lehetvén, hatásunk körén tul lenne, ha a' Rk mindjárt ez esetben is — a' szállásotatás terhét a' nemes atyafiakra köteleztetéssel tolnák, annál is inkább, mivel ujjabb törvényünk, még az urbéres telkeken lakó nemeseket is egészen fölmenti a' szállásotatás terhe alól. A' baloldaltól többen e' véleményhez csatlakozni tanácsosnak vélték, olly egyedek, kik egy időben midőn az országgyűlési ízetéses irnokok számának szaporítása alkalmakor a' fizetés födözését egyenesen a' nemes atyafiakra ruházni által igen jónak látták — 's kik majd a' hires martiusi cortesgyűlés értelmi győzedelmében becsületes részt venni igazságosan szivesek valának. Hja akkor még távol vala ám a' választás kísérléte — és idővel változnak a' vélemények! A' vitatás e' részről tüzzel, lelkesedéssel 's erőtetett okokkal vitétt. Ha nem esupán intelligentiára számított kgyűlésünk lett volna, hanem egy kevés intelligentiátlanság is keveredett volna észsze, e' tisztas férfiak illyszzerű nyilatkozataikra, bizonyval a' jobb oldal értelmisége is az éljenek rohamától ragadtatva el, kelesztének vala olly sivitva rohanó szélvész, melly a' szép fáradságba került, 's mult martiusban, a' baloldal emberséges küzdelme 's győzelme után, összegöngyölt lobogót ujra kifejtette volna, hogy ismét olvashassák a' nem adózunk' arany szavait. Amde csak az értelmiség sötét csoportozatán — mert nem tarkázottatott fehér lobogó ingek által — legelhetett mind két oldalon 's könnyekbe nem borulhatott a' porfelleget magával hordó szél miatt, a' szem; — a' jobb oldal is komoly tanácskozásra lépett fel 's megtagadta szülő elvének egyik édes magzatját; mert megszállta a' számítás istensége. A' szélső bal oldal a' jelen esetben e' katonai szállásotatás terhét elkülöníté a' rendes állomású szállásotatástól; mert mondák: hogy jelenleg az elhelyezett katonaság kérelem utján védül rendeltetett 's így mint a' közlakosság javai felett örködő miség, a' rendes katonasággal egy categoriában egy általjában nem állhat; mert „ugymond“ azonnal, midőn a' rendszeres katonai hatóság rendelkezése alól, a' polgári hatóság rendelkezése alá bizatik 's mig ennek felügyelése alatt áll: addig mint a' polgári hatóság rendeletinek végrehajtójául tekinthető — és „hogya például a' megyének elegendő számu poroszlóji volnának, ugy a' katonaság iránti requisitio — melly illy esetben még is legkevesebb költséggel járó — fölösleggé válnék; már pedig törvénykönyvünkben nincs annak nyoma, hogy szükség esetében a' nemesség a' megyének szolgáit, kivált biztosítás alkalmakor, tartani nem köteleztetnék; miért is, mint önnön batorságuk biztosítására kiküldött 's a' megyei poroszlókat képviselő — öröknek tekintvén a' katonaságot, nem mulasztják el kinyilatkoztatni, hogy a' jelen esetben a' szállásadás terhét közösen köteleztesse az a d o z o k k a l e g y e t e m b e n a' nemesek viselni. A' jobb oldal is ez esetben a' szállásadás terhének viselését helyesnek találta; mert ugymond egyik notabilitás, „hogya a' magyar nemes önnön személyében köteles mind kül, mind bel viszonyait rendezni, 's ha kell erejével is védeni; ha tehát a' jelen esetben védelemre szükség van, ugy a' nemesség vagy insurrectio vagy banderium által fedezze azt; mert a' megyének eselésége sem elegendő arra, mellyrül rendelkezni hatalmában állana; amde a' nemesség összeállása többé — legalább illy esetekben — nem levén eszközölthető, méltányos sőt igazságos de törvényink szellemével is megegyező, hogy a' tulajdon köteleességüket magára általruházta katonaságnak, mellyet illy esetben a' rendes állomásozó katonaságtól megkülönböztetni szükséges — szállásolják; mert ez egyedül a' csupán magukról lerázott teher visszaszállása; — de minthogy a' nemesség tudta nélkül teherben nem részesülhet, szükséges előbb közgyűlésileg felszólítani, ha vajjon a' szállásotatás kellemetlenségét ön jóakarattokból kívánják é elvállalni vagy nem? — midőn majd a' fogamat jelentésének fölvetelénél leend

helyén a kötelezettségről határozatot hozni, azaz az elállott eső után köpenyvet venni. És illy értelemben mondatott ki a végzés, mely bélyegét hordozza magán, hogy Biharban a házi adó elfogadása igen kétes alapon nyugszik. (Vége köv.)

Nógrádmegyei közgyűlés. B. Gyarmat jan. 14én. Gyűlésünket befejezők. Két igen érdekes tárgy került szőnyegre: t. i. az ősiség és adó. Két jeles bírő szövetkezés mind a kettőnek megbuktatására, 's magok morális erejökben nem bízván, nyers erőt használtak, az értetlen nemességet, czéjlok elérésire. Különösen a géczy és szécsényi község volt becsődítve. Keddre volt az ősiség kitűzve. A nyers tömeg a nagy teremet körül foglalta; az ősiség tárgyalás alá vétetik, a szőlők vitatkoznak, kik közül 26 szőlő az ősiség elűrésztésére, és csak 9 annak maradása mellett. Én leltem mélyében meg vagyok győződve az ősiség kártekonysága felől, 's látván az értelmességnek illy nevezetes többségét, sajnáltam volna a méltatlan bukást. Oda hagyom székemet 's a nyers géczy tömeg közé vegyülve kapacitálom azt részünkre, 's egyet közülök Ficsor Ferkót szónoklatra bírom 's az ősiség ellen szavazatom. Mire nagy taps, nagy éljenzés következett, 's így sikerült a nyers tömeget, a fenerintett hősök ellen fordítanom, és így szerencsésen megbukott az ősiség. — Csütörtökön vala a házi adó fülveendő. Fölviradt e nap, 's im látjuk sok szekeren tódulni a megye háza felé Szentivány, Ebeczk, Szécsény, Tarcsa és Megyer helységek nemeseit. Kezdjük a gyűlést 's a szónoklatok az adó elvállalása mellett 's ellen megkezdetnek, 58 szónok iratá fel nevét, ezek közül 34 alig szólott még, 's már délután 4 óra vala; 's így látván az elnök, hogy azon nap nem szakadna vége, szavazásra bocsátotta, mellynek eredménye lön: hogy az adóvállalás mellett 139, ellene pedig 202 szó emelkedett, és így az adó 63 szótöbbséggel megbukott. Az egész tisztikar tisztán az adó mellett nyilatkozott. Ez megjegyzendő. Továbbá a kardosak közül (a kard nélküli kaputos urakat is ide értvén) csak 28 szavazott az adó ellen, a többi tehát nyers tömeg vala. Innét következtethetni: hogy Nógrádban az adót nem morális erő buktatta meg...X. — A gyűlés egyéb tárgyairól rendes levelezőnk szóland.

Aradmegyei közgyűlés. [Vége.] 2) Előterjesztetett S.L. fadószedő irtól az eltörölt előfogatozás visszaállítása. Monda több okot, de alapja mégis az volt, hogy az adózók kényszerített előfogatozása ő nekik hasznot hajt. És pártolá néhány ez indítványt, még olyanok is, kik tegnap okszerűnek tarták panasz nélkül nem intézkedni, holott az előfogás visszaállítása ért még eddig egy község sem folymodott, N. A. tb. jónak látta megkérdezni a községeket erről, ha csakugyan hasznos é nekik az előfogatozás; de indítványa azon okból mellőzteték el, mivel ez az eltörölt előtt lett volna inkább czélszerű; mondatott e tárgyban, miszerint a vontatók megszüntetése a kereskedést akadályozza; mire válaszoltatott, hogy miután a vontatók, egyedül a kiváltságosoknak szolgáltatának ki, a kiváltságosok pedig még eddig semmi kereskedelmi szerepet nem izznek, nem hozhatni fel okot azt, hogy a vontatók megszüntetése akadályozza a kereskedést, de ha vinnének is a kiváltságosok kereskedelmi üzletet, az eddigi szokás szerint, az árucikkék szállítására vontatókat ezentul sem használhatandnak. — 3) Gr. Hallernek banná kinevezetése örvendetes tudomásul vétetett. Egyik indítványozó az üdvözlést, de egy más i k hatékony beszédében kimerített többféle okok után az nem fogadtatott el. — 4) egyik aljegyzőnk rendkívüli közgyűlés-tartást javasolt, mivel — ugymond — az országgyűlés közelgő ideje kizárand bennünket az átalakulási kérdések kellő megfontolással tárgyalásától, ha különben is több rendű foglalkozással terhelt rendszeres közgyűlésünkre halasztandjuk az országgyűlési utasítás-tervező küldöttség véleménye feletti tanácskozást. Indítványa némelly elhangzott kifogások daczára is elfogadták 's az utasítás megalapítása végett folyó évi január 23ka határozatot meg közgyűlési határnapul, mellyre a nemesség is meghivatni fog. — 5) A jövő törvényszéki táblabíráknak választattak: Vásárhelyi János, Hendrey Pál, Bogdanovics Flórián, Biró Imre, Sánka Lajos, Langó Ferencz, Kornya János, Bitó János és Dániel Antal. — 6) Nádor ő fensége magyar levelei megéljenzetettek. 7) Álgay Leopold csödpörét érdeklő bizonyos expromissionalis levél meghamisítása ismét felingerlé a kedélyeket. Személyeskedések sem hiányoztak. Főjegyzőnk azonban lecsilapítja az ingerülni jobban jobban kezdő elemeket azzal, hogy ő ez irománynak illy alakban

jöve birtokába, 's így a gyanúsításokat határozott ellenmondással torolta vissza. 8) Ismét a városi tanács löké közünkbe Eris almáját. Egyik táblabíró mint a Maroson hajózás akadályának elhárításán működő küldöttség elnöke előterjeszté, miszerint, Arad városa öt, bár figyelmzett mint földesurat el nem mulasztotta, foglalkozásában a felsőbb rendeletek hozzá járulta ellenére is körében először ugyan szóval, később azonban ellene riasztott hajdukkal történt tetteleges gátlással akadályozta, 's e szeriut munkálkodásával felhagyni kénytelenített. Nem igen tartós vita után határozattá lön: hogy a város mint földesur, a megyei végzésnek erőhatalommal ellenszegülvén 's ellenszegüléséhez hatósági erővel is járulván, actio alá vonatni rendeltetik. Többen akarák a város nyilatkozatát bevárni, de azon okbul, mivel ennek L.L. felszólításaira irott hátratos végzése nyilatkozásnak vétetett, ennek bevéraása fölöslegnek ismértetett. 9) Kézsmárk levele a városok szavazásjoga elrendelése végett; Fiume a vasut tárgyában; Nyitraé az ismert Borsiczky ügyben; Vasnak nevelés körüli intézkedéseit gátló parancs miatti sérelme; Eperjesé a bányavárosok követei és szavazása végetti tudósítása az országgyűlési utasítással foglalkozó választmányhoz tétettek át. Torontálnak a gyorsírók végett szinte, nemkülönben Károlyváros visszaélése, melly utóbbiért felírás is rendeltetett. Tolnának a postabér-fölemelés miatti panasza felírásal pártoltatott; Zalának Deák Antal elhunyt feletti érzékeny levele részvét fájdalmival borított el bennünket is. Szinte Zalának az illyr párt vakmerő tényeit erőteljesen lelkünk mélyibe ható közlésére felirandunk. Egyik alügyész előterjeszté e tárgyban, miszerint bár a turmezei levél mindedig hozzánk el nem érkezett is, de miután több megye felírásai és az ujságlapok közleményei minden kétségentulnak bizonyítják a zágrábme gyei tisztválasztás ürügye alatt nemzetiségünk ellen nyilvános botránnyal tett merényeket, mi is közlede nénk f. királyunk elibe, hogy méltassa figyelmére nemzetiségünk nagy ügyét, mellyen trónja tündöklik, gátolja meg a honunk megrontására irányzott illyr-párti törekvéseket, 's értesíteni kegyeskedjék bennünket a munkálkodó királyi biztos vizsgálatiról; — továbbá hogy egyszersmind azon szláv hősök, kik nemzetiségünk elleni szenvöket tettel is igazolták, 's ez által közállományunk szentsége ellen vétettek, mint nemzet, fejdelem és kozállomány ellen vétők a királyi fiscus által pörbe vonassanak, és mindazok, kik a szláv mozgalmakat hozzájárultokkal elősegíték, legyenek bár főbb rangu hivatalnokok, hivatalaikat veszítsék el, végre hogy azon hivatalnok, ki tisztujtás alkalmakor hivatását felvedve, tápot adott ezen nemzetiségünket veszélyeztető párt kárhuzatos dühögésére, actio alá vétessék. Indítványa első része — vonatkozólag Zala levélre — pártoltatott, második része azonban sajnomra vizshangra nem talált. — Varasdmegyének diák című levele, megyének már egy izben kelt ebbeli végzéséhez ragaszkodólag felbontatlanul visszautasított. Ezek történtek teremem belül, mik történtek kívül, 's mik történeendnek január 23kaig? még rejtve van előttünk. Annyi bizonyos, hogy a 'nem adozunk' szavak syreni hangja sok önző füleit édes varázsval zengi át. Gyöz é honunk boldogságát keblök isteneül imádók esügedetlen buzgalma? megalapítandjuk é a felvilágosultság fenséges czimével dicsekvő Európa szegényere szegény adozóink aránytalan terhelésével adómentességünk további gyakorlatát? ha nemesi jogunk sarkköveül hisszük é a nép-verítéken kiküzdött 'nem adozunk' bélyeges czimjelét? sűrű homály fedi előttünk. Elég a dolghoz, hogy a fel nem világosított köznemesség sötéttségét sok önérdékü bujtogató használván, aggodalom borzalma futja át lényünket hogy az aránylagos adózásnak hazánk boldogsága és felvirágzása ravatala feletti gyász hatyudalát Arad bérczei is vizsgálhozandják. De még is helyt adunk a bizalom édes szavainak, 's azon vigasztaló üntudatnak, hogy Arad felvilágosult egyedei között nem találunk olyanra, ki megértve korunk igazságos szözetát, önérdéke szövétnékét lobogtassa inkább, sem mint a százados igaztalanságot hosszab idő során keresztül is meggyökerezni engedné. — Tóparti. —

Árvamegyei közgyűlés. December 10kre tüzött törvényesünk két ülésben tartatván, ritka számmal összegyűlt táblabírái nk, és az egész tisztikar — tiszteleltre legyen mondva — szorgalmas ponfos megjelenésöknek köszönhetni számos pör befejeztét. Csödpörökben a másod-alispán elnöklete alatt állandó törvényszék levén kiküldetve dec. 28án külön tartotta üléseit, hova naponta számos egyed idézetett. Tapasztal-

juk esödtörvényink nagy és új hiányait 's mélyen érezzük inkább gyakorlati, mint tiszta eszméleti törvények hozatala szükségét, mert jók lehetnek ugyan, és használhatóbbak ezen törvények nagyobb tömegbeni bukásoknál, hol minden kigondolható ovatosság nélkülözhetlen; ám de bajos alkalmazásuk száz ftos 's ezen aluli, 's még nagyon is szegény adófizetőink néhány nemis egészen 50 ftuyi bukásaiknál, mivel a legtakarékosb eljárás mellett is nemcsak a tömeg végek kimeritetik, hanem még a honi pénztárra is új meg új teher hárul 's végre nem is létesíthetők, ezen okoknál fogvást a rendes uttól eltérve csödpöreink eddig csak barátságos uton döntettek el, 's egyszersmind azok módosítása jövő országgyűlési utasítások közé soroztatott. — December 19én évnegyedes közgyűlésünket a nem rég határozott scontro-felolvasással kezdők meg, ezen új a megye gyorsabb igazság-kiszolgáltatását czélzó határozatunk jótékonyágát alig kezdtük érezni, már is annak utolsó napokra áttétele azon elvnef fogva indítványoztatott, mivel a első napokban legszamosabban összesereglett Rdek érdekesb tárgyakkal ohajtanának foglalatoskodni — már pedig kérde: mi lehet érdekesb, mi lehet fontosabb a megye összes Rendaire nézve, mint ismerni az igazság-kiszolgáltatás állapotját, mi serkenetheti jobban a megye tisztviselőit gyors eljárásra mint a Rendek közmegelegülése, mert ettől függ a beljöllet, az egyes törvényhatós. boldogságából pedig önként következik az ország összes jölléte. Végzetül felolvasatott a fülveendő tárgyak jegyzéke, ezek azonban a bekövetkező ünnepek miatt január 3kán folytatandó közgyűlésen rendeltettek fölvétetni, miről jövő alkalommal. —

(Változások a cs. kir. hadsereg-nél.) Odelga József b., altábornagy 's főhadi kormányzéki tanácsos, egyszersmind elnöke lett a katonai törvényszéki biztosságnak. Liechtenstein Károly vezérőrnagy 's zászlóaljvezér, a főhaditanáchoz soroztatott. Előléptettek, alezredesből ezredesé: Loncharevich Lajos, a pétervárad 9 sz. gy. határorézt., az ezredben; őrnagyokbul alezredesekké: Morzin Péter gr., Lajos fhg 8 sz. gy. ezr., János cs. kir. főhg szolgálattevő kamarása, Ferdinand cs. 1 sz. gy. ezr., hivatala megtartása mellett; Grüne Károly gr., Szász-Coburg-Gotha hg 1 sz. dzsidász., Kress b. 7 sz. könnyülovasezt.; Walz Antal, Kress b. 7 sz. könnyülov. ezr., főhadikormányzéki segéd Magyarországon, az ezr., 's hivatala megtartásával; Stillfried August b., pétervárad 9 sz. gy. határorézt., a broodi 7 sz. gy. határorézt.; gyalog 's lovas kapitányokbul őrnagyokká: Nostitz-Rinek Hermán gróf, Kress b. 7 sz. könnyülovasezt.; Szász-Coburg-Gotha 1 sz. dzsidász.; Caballini Antal b., Wernhardt b. 3 sz. könnyülovasezt., az ezr.; Spiegelfeld Antal b., Ferdinand cs. 1 sz. könnyülovasezt., főhaditanácsi elnöki segéd, Menges b. 4. sz. vasasezt.; Van der Null Fridrik, a szállásmesteri vezérkarnál, a 2dik oláh 17 sz. gy. határorézt.; Dorsner Fridrik a székely 11 sz. huszárez.; a slavonai főhadikormányzéki segéd mellett; a pétervárad 9 sz. gy. határorézt.; Forster Antal, Sándor moszka nhg 4 sz. huszárez.; Szász-Coburg-Gotha hg 8 sz. huszárez. Nyugalmozattak, őrnagyokbul: Khüne Ferencz, Sándor moszka nhg 4 sz. huszárez., alezredesi ranggal; Bylandt Miksa gr. Mazzuchelli gr. 10 sz. gy. ezr., és Heger Leopold, Vilmos király 26 sz. gy. ezr., és kapitány Grosser Adolf, Baden nhg 59 sz. gyalog ezr., őrnagy ranggal és nyugdíjjal. Kornis Gábor gróf nyugalmazott kapitány, az első 17 sz. oláh gy. határorézt., pótlólag őrnagy rangot nyert. Kürendeket 's azok elfogadhatására és viselhetésére legf. engedélyt kaptak: Fridrik cs. kir. főhg, hajókapitány (ezredes) az angol Bathrend nkeresztjét; István cs. k. főhg, ezredes, Toscana nhgség sz. Józsefrend nkeresztjét; Wissiak Leop. vezérőrnagy 's zászlóaljvezér, a porosz kir. vörös sasrend másodosztályu diszjelét csillaggal, Katona Márton, nyugalmazott alezredes a pápai Sylveszterrend kiskeresztjét. Bylandt Miksa gróf nyugalmazott őrnagy, a de droit Capitular-Commenthursággal egyszersmind illető diszjeleit a bajor k. sz. Györgyrendnek, és Hein Manó, Khewenhüller gr. 35 sz. gy. ezr. alhadnagy, a porosz kir. vörös sasrend negyedosztályu diszjelét. —

Aldunai tartományok.
(Szerbiában rendeletek a kivándorlottak és lázadók ellen. Vuicsics és Kiamil Konstantinápolyba hivatik. Moldvában érsek, 's Havasalföldön fejdelem választatik.) Sándor hg. mult dec. 12én előadván, hogy sokan azok közül, kik az ausztriai császárságba (?) szöktének át, titkon visszalopódván a fenálló kormány ellen bujtogatnak, olly rendeletet bocsáta közre, miszerint a hazájokba visszakivánczóknak folyamodás ujján a belgrádi révén szabad legyen ugyan a hazamenet, de a különben visszaszökendők azonnal lövessenek meg, 's azok is, kik őket befogadják, halállal bünhődjenek. Szerbiát különféle bujtogatók járk keresztül 's főleg a jagodinai kerületben ponto-

sulnak össze, hol egy lázadás kitörését naponkint várják. Melly zavarok csillapítása végett dec. 13kán olly rendelet hirdették ki, miszerint mind azok, kik engedelem nélkül Belgrádba mennek, vagy a nyugtalanítókat bármikép segítik, rögtön ítéltesse el. Mihály hg. néhány pártiveinek sikerült a belgádi börtönökből kiszabadulni és Zimonyba szökni át, hol a még kezükön levő láncokat lerázták. — A budai német ujság szerint Lieven báró dec. 23kán érkezvén Konstantinápolyba, a Belgrádban tett vizsgálatok nyomán ugy világosítá fel a portát és Buteniew orosz követet, hogy a porta maga is átlátta, miszerint Karagyorgyevics minden monarchiai ely ellenére lön fejedelmé, 's a tényekről emberei hibás jelentéseket tettek. Mihez képest Kiamil pasa, Vuicsics és Petronievics parancsot kaptak, hogy haladék nélkül Konstantinápolyba siessenek, tetteikről számot adandók. Ha ez való, akkor nem magyarázhatni meg, mikép van, hogy a porta nem tudván a dolgok állását, mégis annyi katonai erőt szállít Szerbia felé. — A moldvai metropolita választatása veszélyel látszik Szturdza fejdelmet fenyegetni. Ő folyvást az általa már megválasztott Romano püspökhöz makacsul ragaszkodik 's nem ügyel az orosz consulkon ezen választás elleni nyilatkozatra. A tartomány a fejdelem mellett nyilatkozik. A moldvai orosz consul a Bukaresztben levő főconsultól olly utasítást kapott ez ügyben, hogy a volt érsek hivatalába visszahelyeztetését ne sűrgesse többé, hanem inkább egy orosz főpapot hozzon indítványba. — Bukareszti legújabb hírek szerint f. jan. 1én tartatott fejdelemválasztáskor Bibesco György lett Oláhország fejdelmévé.

Spanyolország.

[Van Halen folyvást Barcelonában. Seoane már elfoglalá állomását.] Van Halen még most is Barcelonában tartózkodik, hivatalnokkódása azonban egészen megszűnt, mert Catalonia új főkapitánya Seoane, már megérkezett, 's a kormányzat átvételét is külön napiparancsban tudatá a tartományi és barcelonai lakossággal már. — Carsy, a barcelonai volt zendületi junta elnöke, nyilvánosan igazolja magát az ellene támasztott vádakra nézve, különösen megjegyezvén, hogy a nyilvános pénztárból csak 250 ezer frankot vett ki, 's ezen összeget tisztán közczélokra fordítá. Egyébiránt valamint ő, ugy a junta többi tagjai is legnagyobb inségben vannak a külföldön, 's azért alkalmasint alaptalan a rablási vád, mellyet ellenük támasztottak. A francia consul hő szavakkal magasztalja e volt elnököt, 's egyszersmind keményen kikel az angolok ellen, kikől származának leginkább a rágalmak. —

Anglia.

[Fridrik főhg az angol partokat már elhagyta. A kormánylapok Franciaországnak hízelegnek.] Több napi viharos idő után végre lecsöndesült a háborgó

tenger, 's Fridrik cs. kir. fhg csakugyan elindult Triest felé, magával vivén az angol hatóságok és főnemesség tiszteletét. — A' ministeri lapok igen föltűnő változáson mentek keresztül; ingerült hangjokat a' francziák ellen ugyanis rögtön annyira megváltoztatták, hogy most már a' barcelonai eseményeket is kedvezőleg kezdik magyarázgatni; az ellenzéki lapokat pedig hevesül gáncsolják azon törekvésök miatt, melly szerint az ingerültséget Anglia és Franciaország közt folyvást nagyobbítani parkodnak. Még a' Standard is illy hangon szól, és színváltozását azzal mentegeti, hogy most, midőn a' rabszolgasági kérdésre nézve Franciaországgal alkudozásban áll Anglia, mindent kerülni kell, mi a' kedélyeket fölingerelhetné. — Decem. 28kán az angol cigányok évnapi ünnepöket tarták Crabb lőkész jószágán, hol jó ebédrel és ruházattal láttattak el; melly adakozás utján gyűlt össze egész Angliából. Midőn a' híres nevű pudding tételék az asztalra, állva üdvözlé e' ritka nyálánkságot a' lakmározó cigányság. —

Franciaország.

[Paris megerősítettén folyvást nagy szorgalommal dolgoznak. A' király személyesen nyitandja meg a' kamrákat]. Parisi lapok szerint a' beállott tél sem szűnteté meg a' bástyák körüli dolgozást, sőt mondhatni, hogy a' kormány folyvást növekedő hatállyal törekszik azokat szorgalmaztatni. Jelenleg leginkább a' kisajátításokat sűrgetik. Az öt iszonyú terjedelmű bástya egyike néhány nap mulva már elkészülend, 's a' többin is legnagyobb szorgalommal dolgoznak. — Hosszas vitatás után végre csakugyan határozta lön, hogy a' király személyesen fogja megnyitni a' kamrákat; az ellenzéki lapok nagyon kíváncsiak a' trónbeszédre. — Parisban most a' hamburgi tüzvész szomoru maradványit, példátlanul elolvadt réztömegeket, szeszesült fadarabokat 's b. szerteárgatják, 's még az effélékre is számos vevő találkozik, ámbár nagy kérdés: hogy vajjon nem Párisban készültek e' azok? — Rouband főttész Afrikából viszatérvén, számos arab főnök éléthü arczképet hozá magával. —

Oroszország.

[A' zsidók katonáskodást kötelessége felfüggesztetik. Megkegyelmezések. Dugárusság.] A' lengyelországi zsidókat nagyon megrémítette volt egy czári rendelet, mellynél fogva minden 12 — 17 zsidó flezkónak katonai telepekben kellene további szolgálatra növeltetnie; most azonban ez felfüggesztetett, sőt olly parancs érkezett, miszerint a' zsidók további rendelésig ne soroztassanak katonáknak. A' lengyel zsidó fiatalág most többnyire alkalmatlan a' katonáskodásra, a' kormány tehát hihetőleg csak a' jövődől zsidó nemzedéket szándékozik testi növelés által szolgálhatéssé tenni. — A' czár névnapjára ünnepélyekor a' varsói kath. székesegyház gazdagon ajándékozott meg, és

sok közkereset alatti vádlott szabadon bocsáttatott, és sok családnak vizsgálat alatt volt nemessége megerősítetett. Ez ünnepélyre várták a' lengyel szövöttek Oroszországba szabadvitelének megengedtetését is, mi azonban nem teljesült. — A' eszmézet ellen Varsóban történt nyomozások sok váratlan csalást derítének föl. Többek közt egy milliányi tűzkármentesítési összeget, melly még e' század elején oroztatott el 's csak a' mult években födöztetett föl 's valahára már az illetők közt ki kellett osztatnia, mit jó előre hallván a' zsidók, bejárták a' vidéket, 's negyed rész áron összevásárlák a' nyugtatványokat, a' megcsalottak pedig csak akkor vevék észre, midőn a' zsidók erszénye már tömve volt. —

Külföldi elegyír.

Madrid. Espartero jan. 1sején visszaérkezett a' fővárosba és nagy ünnepélyvel fogadtatott. A' spanyolok átlátják, hogy csak illy szilárd akaratu férfi vezetheti ki bonyolult helyzetéből ez országot. —

Kabul. Az angol sereg már elhagyá e' várost, miután erősségei lerontattak. Dost Mohammed családostul azonnal visszanyerendi szabadságát, mihelyt az egész angol hadsereget Indus folyamon átvonuland. Ez igazságos rendszabály egész Afghanistanban általános tetszést nyert. —

London. Kir. rendelet által Hongkongban rendes tengerészeti hivatal és törvényszékek alapítottak. — A' moszkák öt nagy gőz fregátot készítettnek a' Temzén, miket a' cserkeszek ellen szándékuk használni. — A' chinai béke rendkívüli tözsérvállalatokra bősztíté fel az angolokat 6 hét óta, 40 különféle angol áruval terhes hajó vitorlázott Anglia réveiből 's azok közt több China felé.

Paris. A' kamranyitásra erősen készülnek, Molé gr. ezuttal minden pártküldelemtől távol akar maradni. — Hir szerint számos tagjai a' diplomatai tesztületnek megkérték a' francia kormányt Lajos Napoleon szabadon bocsáttatásáért. E' kérdés megoldatásán 5 napig tanakozott a' ministerség, 's ámbár mind a' királyné, mind az orleansi hgné hön gyámolítá a' szabadon bocsáttatás ügyét, a' szavazati többség még is további foglyoskodása mellett nyilatkozott. Az idej ujevi hódoló ünnepély általánosan igen szomoru arczu volt, mert a' királynak mindegyre könnyben usztak szemei minden szónál, melly szerencsétlen fiára emlékezteté, a' királyné félgyszabban, Nemours hgasszonyal a' többi hgasszony fejér köntösben jelentek meg. Az özvegy Orleansi hgné meg sem jelent a' tisztelegesen és semmi udvarlást nem fogadott el. Jan. 3kán a' kamranyító beszéd váza némely szakaszai fölött olly heves vita keletkezett a' miniszterek közt, hogy Teste azon nap este tárazája feletti intézkedés miatt járult a' királyhoz. A' kamranyitási napra minden katonai lakatanya töltéssel látatott el 's rendkívüli rendőrségi intézkedések tételék valami zavar-kitöréndés esetére.

É R T E S I T Ő.

Serház haszonbérbe adása.

A' zombori kir. kincstári igazg. részéről közhírré tételék: hogy Bács vármegyében keblezett Kula mezővárosban levő urodalmi nagy serház 1843diki majus elsőjétől kezdve három és félévi használatra, 1843dik febr. hó 21dik napján reggel 10 órakor a' zombori kir. kincstári igazgatóság épületben tartandó nyilvános árverés utján a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe általengedtetni fog. A' bérleti szándékozők az árverésre 1000 pengő forintnyi bánatpénzzel ellátva megjelenendők; a' bérleti feltételeket előleg vagy a' nevezett kincstári tisztartósági hivatalnál megtekinthetik. Ezen serháznak egyes hozzátartozandóságai e' következők: a' serfőzés- és pályinkaégetéshez, valamint a' maláta mindennemű kezelésére megkivántató külön épületi osztályok; egy nagy maláta-daráló malom, melly ökör-tiprással hajtatik, elégséges és elkülönözött pinczék, a' serfőzési és pályinka-égetési mindennemű kezelésekre szolgáló szerek, edények és egyéb kellékek, külön lakások a' serfőzőnek, annak segédemberei és molnárnja számára; egy mellék-épület sermérés használatra, korsmáros lakással, mintegy 14,000 mérő árpa, és egyéb gabona-töltésre, maláta, komló, széna és fa elhelyeztetésére elégséges padlás, raktár és egyéb arra alkalmazott tartási hely, mintegy 80 darab ökör számára való istállók és elégséges sertés-ó lak és obrok. Ezen serház-bérlethez tartozik azonkívül egy a' serházi szarvasmarha számára kijelelt elégséges legelő, a' sermérés gyakorlat ezen serházból kiterjed egész haszonbéri idő alatt a' kulai urodalomnak tizenkilencz igen népes és a' palánkai urodalomnak tizenhárom jókora helységeire. 1—3.

Csöd erdőszgyakornoki hivatalra.

2—3. Ő cs. kir. felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a' sz. andrási, pécskai, facseti és rekasi kir. kamr. erdőkerületek kormányzó tisztjeihez egyegy erdőszet gyakornok száza ötven, az oraviczaikhoz pedig egy erdőszetjancz száza husz pengő forint évi fizetéssel mellékeltessek. Azok tehát, kik a' főnebbi fizetéseket megnyerni kívánják, az erdőszeti tudományok bevezetéséről szóló bizonyítványokkal ellátott folyamodásaikat a' temesi k. kam. igazgatóságánál 1843. jan. 1től számítva hat hét alatt nyújtás be.

Hirdetvény.

A' csákovai királyi alapítványi urodalom részéről ezennel közhírré tételék, hogy jövő 1843dik évi január hó 31kén Csákován szokott reggeli órákban tartandó nyilvános árverés utján következő urodalmi földek 1843dik évi martius és majus elsőjétől kezdetőkét véve három egymásutáni folyó évre fensőbbi jóváahagyás fentartása mellett fognak bérbe adatni — ugymint:

	majorsági földek		kivágások.
	szánthatók	kaszálhatók	
H o l d a k			
Petrományban nevezetesen a' keresztúri pusztán	—	1661	—
	—	104	—
Zsebelyen	—	348	—
Csernán	—	—	147 ^{1540/}
Oláh-Sztamorán	27	200	105 ^{400/}
Iklodán	—	50 ^{36/}	131 ^{60/}
	—	56 ^{1250/}	—
Giládon	—	118 ^{956/}	—
	—	175 ^{371/}	—

A' bérleti kívánók ezen árveréshez bánatpénzzel ellátva ezennel illendően meghivatnak Kelt Csákován decemb. hó 31kén 1842. a' csákovai kir. alapítv. tisztartóság által. **Zák József**, tisztartó. 2—3.

Gyógyszertár-eladás.

Fejérmegyébe keblezett Adony városban egy jó készületű gyógyszer-tár házzal együtt, tulajdonosának halála miatt szabad kézből eladandó. Bérmentes levelek által közelebb értesülhetni a' feltételekrül a' tulajdonos özvegygel vagy Farkas József paksi gyógyszerész ural. Adony, január elején 1843. **Schmid Erzsébet**, özv. gyógyszerészné. 3—3.